

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (41)

**«ВІЛЬНИЙ СЕРЕД НЕВОЛИ І СВЯТИЙ СЕРЕД ПЕКЛА» :
ДО 300-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. С. СКОВОРОДИ**

300
років з дня народження

**СВІТ
СКОВОРОДИ**

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 3 (41)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 17 листопада 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол. : Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2022. Випуск 3(41). 137с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА: Рада молодих вчених. Бузенко І.Л., Сорочан А.М..... 5

ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОПЕДАГОГІКИ ТА ЕТНОКУЛЬТУРИ

БАЛИНСЬКА Н.П. СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ Й ЗВИЧАЇВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	7
ДРОВОЗЮК Л.М. ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД	11
БІЛОУС Л. П. АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	16
ГАВРИЛЮК АНАСТАСІЯ РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	23
ГОРДІЙ Ю.В. АРТ-ТЕРАПІЯ В ЗКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	28
ГУЛЯС Н. М. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	33
ЛАТУША Н. В., СТАСЕНКО А. М. СУТНІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	37
МАСЮТА НАДІЯ ЗНАЧЕННЯ ГРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКА	42
МАШТАЛЯР Й.Ф. АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ ТА КОНЦЕПЦІЙ В ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ	45
ОБОДЯНСЬКА Н. П. МИСТЕЦТВО І ФОНЕТИКА: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	52
ОСАДЧУК А.С. ДІТИ ТА ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	54
ШИЯН Д. О., ДЄВОЧКІНА Г. В. ОСОБЛИВОСТІ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	56
ДОЦЕНКО В.П. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА VS ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ	59

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ФЕДОРЧУК НАТАЛІЯ ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	64
--	----

БУГА О. І. ДІЛОВА ГРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	69
ГАЛЬЯНОВА О.А. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	74
ГАРГАУН Н. М. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТЕХНІКІВ-ЕЛЕКТРИКІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	78
ГУБЕЛЮК АННА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ПІД ЧАС ГРУПОВОЇ РОБОТИ	81
БЕВЗ В.В., З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	87
КУЗЬМИНСЬКА Д. М. ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАСТІЛЬНИХ ІГОР	91
ЛАВРЕНЧУК АНДРІЙ ОСНОВНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КЗВО «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»	98
СТЕЦЮК І.В. ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ЯК ДИДАКТИЧНОГО ЗАСОБУ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ	102

ВІДОМІ ІМЕНА \ РЕЦЕНЗІЇ

ДУДКЕВИЧ Н. Г., НЕНЧИНСЬКА Л. В., РОМАНУХА Ю. В., УСНИЙ ЖУРНАЛ НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ-СЛОВЕСНИКУ	107
КАМЕНЮК МИХАЙЛО НА СТОРІНКАХ ЖІНОЧОГО РОМАНУ... ТАКИЙ НЕОЧІКУВАНИЙ СЕАНС	111
ОМЕЛЯНЧИК Т.Г. ВОНИ СТВЕРДЖУЮТЬ МИР І ДОБРО НА ЗЕМЛІ	114
РОКІЩКА І.А. ЗРАЗОК СЛУЖІННЯ МУЗИЦІ, НАРОДУ І ДЕРЖАВІ : ІГНАЦІ ЯН ПАДЕРЕВСЬКИЙ	119
КІСЕЛЬОВ Д. Л. ХРОНІКА ІБСЕНІЗМУ: ДЖОРДЖ БЕРНАРД ШОУ	123
БАГРІЙ ТЕТЯНА ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА ЯК ТРАДИЦІЙНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХІХ ст.	129
ЗІНЬКО М.Л., ДЕМКО Н.О. ЖИТТЯ В МУЗИЦІ ТА МУЗИКА В ЖИТТІ: Історія пісні, яка змінила світ	132
ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	138

СЛОВО РЕДАКТОРА

Пропонуємо продовжити розмову, яку ми розпочали на шпальтах попереднього Випуску Вісника, про місію педагога в умовах воєнного стану.

XXI століття асоціюється з бурхливим розвитком науки й техніки, соціально-економічною інтеграцією різних країн світу, поширенням інформаційних технологій, міжнародною мобільністю. Усе це наслідок глобалізаційних впливів на людство. Сьогодні весь світ прагне інкорпоруватися в єдине суспільство, але зворотним боком глобалізаційних явищ, на жаль, є загострення міжнаціональних конфліктів, економічна криза, деформування моральних ціннісних орієнтацій тощо.

Вплив глобалізації відчувається у сфері науки й освіти та проявляється як у позитивному, так і в негативному аспекті. На думку учених глобальна освіта може розглядатися як кардинальна парадигма нового століття, що передбачає випереджальний характер освіти, її спрямованість у майбутнє, неупереджене світосприйняття, засноване на гуманізації, гуманітаризації та демократизації освітнього процесу. «Глобальна освіта спрямовується на формування людини майбутнього за допомогою різноманітних інформаційних процесів у системі — людина – суспільство – природа [Кузь В.Г.]. Але війна вносить свої корективи й не зважати на них неможливо.

Початок російської агресії й розгортання повномасштабного вторгнення ворожих військ на теренах суверенної української держави змінили кожного з нас. Ми науковці, вчителі, студенти, але поруч з усіма перерахованими вище соціальними ролями з'явилася прикладка «волонтер». Це не звичайне бажання чи примха – це нові реалії.

Феномен волонтерства виник і поширився ще в 2014 році, коли громадяни нашої країни, переважно молодь, шляхом мирних демонстрацій показували свою позицію тодішній проросійській владі. Люди об'єднуються, щоб триматися й пережити ці важкі часи. Про волонтерський рух в Україні із захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. На нашу думку, першочергове завдання педагогів у воєнний час – показати власним прикладом, як формується чітка громадянська позиція. Наразі важливо не просто говорити про патріотизм, а виховувати його в дії, підтримуючи Збройні Сили України.

На базі нашого навчального закладу, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» протягом лютого-березня 2022 року було сформовано волонтерський осередок «В єдності сила». А вже після відновлення звичного формату навчання, офлайн, викладачі й студенти коледжу активно долучилися до різноманітних ініціатив, спрямованих на допомогу військовим і цивільним, котрі постраждали внаслідок російської агресії. Подаємо опис наймасштабніших волонтерських подій у стінах нашого коледжу.

У вересні реалізований проєкт – благодійний аукціон книг «Маленькі кроки заради великої перемоги», – який дозволив зібрати 10 тис грн. на потреби ЗСУ. А юні вихованці мовної школи «Grade» підготували сувеніри для мужніх воїнів, через які висловили усе тепло і ніжність до наших захисників.

У жовтні організовано виготовлення окопних свічок спільно з ГО «Подільська Ластівка» (Вінницька обласна станція юних натуралістів). Окопні свічки - це єдина альтернатива освітлення та обігріву невеликого приміщення на фронті. Задля отримання

додаткових коштів на виготовлення окопних свічок було оголошено збір макулатури, що пройшов успішно й дав змогу готувати нову партію свічок для тих, хто на передовій.

З особливою атмосферою в листопаді проходили майстер-класи з розпису екопоторбин, участь у яких активно брали не лише члени коледжної родини, а й діти з особливими освітніми потребами із ГО «Сонячні діти Херсонщини» та «Сонячні діти Вінниччини».

Помітно, що подібні заходи (колективна творча справа) зближують, дозволяють відчувати власну значущість й підтримку оточення. Таким чином, розвиваємо дрібну моторику, креативність, уміння комунікувати. Так відбувається самоідентифікація як представників певної національності. І нехай оновлена Україна вкотре виникає на крові й кістах, але ми віримо, що це нація відважних, незламних, волелюбних й надзвичайно працьовитих людей. Спільні цілі споконвіку допомагали єднатися, а «сила народу в єдності, згуртованості, відданості своїй Батьківщині», як ще століття тому писав Великий Каменярь – Іван Якович Франко.

*З повагою та шаною,
члени Ради молодих учених коледжу,
Бузенко І.Л. та Сорочан А.М.*

З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

УДК 378.091.31-027.31]:373.2

БЕВЗ В.В.,

*викладач факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

У статті розкрито важливе значення розширення меж використання новітніх технологій в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Показано можливість оптимізації освітньо-виховного процесу за допомогою використання різних форм, методів та прийомів навчання.

Ключові слова: *технологія, моніторинг, діагностика, інновація, проект, психодіагностика, понятійно-категоріальний апарат*

Постановка проблеми. Проаналізувати наскільки сучасні освітні технології є якіснішими. Визначити сутність поняття «інноватики». Показати на конкретних прикладах важливість сучасних технологій в процесі викладання предметів психолого – педагогічного циклу. Національна доктрина розвитку освіти України в ххІ ст. передбачає суттєві зміни в підходах до підготовки сучасного спеціаліста.

Реальні складові ще недавнього українського минулого, суспільні протиріччя сьогодення та приклад майбутніх гострих викликів і ризиків з досвіду європейських держав вимагають інноваційних перетворень свідомості всіх учасників освітнього процесу. Це говорить про зміну звичних стереотипів педагогічної діяльності, введення таких технологій навчання, які б забезпечували кращий, прогресивніший, якісніший кінцевий результат – тобто інноваційних технологій.

Реально інновація в освіті є результатом інноваційної педагогічної діяльності, удосконаленого технологічного освітнього процесу, що був застосований в практичній роботі і приніс успішні результати.

Педагогічна інноватика є новим явищем у педагогіці, яка існує з середини ХХ ст. і ще знаходиться в стадії розробки. Однак, за цей час доведено, що знання і застосування інноваційних основ забезпечує більш високу якість освітньої діяльності будь-якої соціально-педагогічної системи, робить її більш конкурентно спроможною в умовах різноманітної трансформації суспільства.

Освітня інновація виражається у вдосконалених чи нових:

- Освітніх системах (дидактична, виховна, управлінська);
- Складових освітнього процесу (мета, зміст, структура, форми, методи, засоби, результати);
- Освітніх технологіях;
- Наукових та науково-методичних розробках;
- Нормативно-правових документах, що регламентують діяльність закладів та установ освіти.

Вища освіта не може бути іншою, ніж інноваційна. Інноваційними мають бути викладач і студент. Лише в їх взаємодії можна сформувати нову особистість як продукт діяльності навчального закладу. Отже, викладач – інноватор – це носій таких

нововведень, які мають формувати саму суть фахівця XXI ст. У свою чергу інноватор – студент – це той індивідум, який не просто засвоює інноваційний поступ викладача, а здатний його пропустити через себе, трансформувати в конкретні дії та уподобання своєї майбутньої фахової діяльності.

У зв'язку з цим висувуються нові вимоги до системи організації навчального процесу та спроби його «технологізації», тобто відпрацювання обов'язкових, послідовних елементів дій, які за певних умов повинні привести до очікуваного результату.

В основі визначення сутності педагогічної технології лежить поняття «технологія». Слово «технологія» складається з двох складових: 1) «техно», що одночасно означає і мистецтво, і ремесло; 2) «логія» - наука, опис. Тобто пряме значення терміна «технологія» можна тлумачити як опис, з одного боку, майстерно здійсненої професійної діяльності, а з іншого – досконало, оптимально організованої. Уперше в педагогіці поняття «технологія» з'явилося на межі 40-50-х років XX ст. і пов'язане з використанням у навчальному процесі технічних засобів навчання і програмованого навчання. У подальшому, внаслідок постійних змін соціально-культурної ситуації поглибили і розширили поняття «педагогічна технологія». Таким чином, технологія навчання по суті означає таку організацію процесу навчання, що передбачає певну систему дій і взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Реалії сьогодення в системі освіти такі, що ми маємо готувати нового фахівця для роботи в дошкільному закладі, який повинен мати не лише відповідний запас знань, але й великі потенційні можливості

до саморозвитку, творчості, ініціативності, вмінні самовиразитись, презентувати себе.

Сама система сучасного дошкілля в нашій країні знаходиться в стадії оновлення змісту, структури, методології. Це викликано вимогами часу та введенням нової програми в дошкільних закладах «Я у світі». Ця програма, а особливо її варіативна частина вимагає від сучасного вихователя творчого підходу як в плануванні так і проведенні освітньо-виховної роботи з дітьми. Зрозумілим є те, що такі зміни не можуть оминати ті заклади, що готують таких фахівців.

Досвід роботи викладачів нашої комісії показую, що перехід від формування репродуктивних знань студента до формування знань творчих, динамічних, практичного спрямування розпочато давно.

Виходячи з особливостей роботи в умовах лекційно-семінарської системи, є великий досвід та багато напрацювань що до проведення інтерактивних лекцій. Важливим в ході такої лекції знайти методи та прийоми, які підвищать її ефективність.

Так, при викладанні загальної та дитячої психології практикую проведення занять – прес-конференцій. Це досить ефективна форма роботи, яка дає можливість учасникам висловити свою думку, презентувати свої знання. Щоб не зводити такий захід лише до монотонних виступів учасників, включаю елементи дискусії, розв'язання проблемних ситуацій. Під час проведення лекції у формі прес-конференції з психології на тему «Психологія особистості» використовую ряд вправ не тільки професійного, а ще й психологічного спрямування (вправа «навчальні партнери», вправа «аналогії», «акваріум»). Це дає змогу вчити студентів удосконалювати власні особистісні якості.

Під час проведення відкритих навчальних занять використовую цікавий педагогічний прийом, що має назву «Парний вербальний потік». Ця стратегія може використовуватись з метою активізації мислення студентів на запропоновану тему. Вона вчить студентів парній взаємодії – слухати і чути один одного, розвиває комунікативні здібності майбутнього вихователя.

Вже не перший рік у своїй роботі практикую використання методу проектів. Ця методика спрямована на навчання студентів перспективному плануванню, залучаю до суспільного життя разом з батьками та їх дітьми. Так, ще на початку вивчення теми з дитячої психології визначаю тематику проектування даю детальні інструкції, пропоную схеми проектів, їх зразки. Розробка такого проекту здійснюється протягом тривалого проміжку часу. Результати спроектованої роботи обговорюються на підсумковому занятті. Такі підсумкові заняття досить цікаві – студенти присвоюють оригінальні назви своїм проектам, придумують логотипи, унаочнення, пишуть творчі роботи, вірші, добирають ігри, приказки, прислів'я, народні прикмети тощо. Ось приклади тематики такого проектування: «Маленькі чомусики», «Я і моя родина», «Ми майбутні школярі». Цінність такої методики ще й в тому, що студенти залучаються до пошукової, дослідницької діяльності яка вчить та готує їх до написання курсових та дипломних робіт. Оптимізація навчального процесу, здатність його зробити для студента не тільки необхідним, але й цікавим. Ось важливі завдання якими керуюсь, використовуючи методику «Мозкового штурму». Це чудовий метод, для використання досвіду його учасників з метою розв'язання проблем і розробки

ідей. Цей метод спрацьовує найкраще у групах по 5-7 осіб. Успішним використання «мозкового штурму» буде при дотриманні таких умов: наявність великої кількості ідей; ведення запису всіх думок тих хто приймає участь у такій роботі. Пропоную тематику проведення таких занять: «Стіна мудрості», «Карусель» «Скарбничка ідей» тощо.

Не втрачає актуальності у сучасних умовах підготовки майбутніх фахівців використання рольових ігор. Рольові ігри є одним із успішних методів формування практичних умінь та навичок. В ході їх підготовки та проведення у студентів також формуються особистісні якості, що забезпечують успішність роботи вихователя: комунікабельність, презентабельність, вміння триматись перед аудиторією, здатність бути переконливим. Так, по закінченню вивчення теми: «Формування особистості дошкільника» проводилась така цікава рольова гра: «Драматична пародія». Її метою була ілюстрація проблемного підходу до вирішення завдань розвитку особистості дітей дошкільного віку. Дія такої гри базувалась на детальних інструкціях викладача, було представлено два протилежних варіанти – як можна проводити ті чи інші види роботи з дітьми і як неможна.

Вже традиційними стали навчальні заняття, що проводяться на базі дошкільних закладів. Специфікою таких навчальних занять є можливість інтеграції з практичними працівниками – вихователями, методистами, музичними керівниками та самими вихованцями. Робота по підготовці такого заняття дуже об'ємна вимагає багато часу, чіткої продуманості всіх структурних частин, методів та прийомів, але й ефект таких занять великий. Студенти отримують

практичне підтвердження здобутих теоретичних знань, мають можливість побачити живу роботу вихователів-практиків, стати учасником співпраці в окремих фрагментах. Наприклад, таке заняття на виробництві, що проводилось на базі ДНЗ №27, дало можливість студентам стати практичними учасниками психодіагностування дітей старшого дошкільного віку. Інтегроване заняття з дитячої психології, дошкільної педагогіки, анатомії яке проводилось на базі ДНЗ №35, сприяло ознайомленню студентів з елементами роботи по формуванню ейдетичної пам'яті у дітей. Дії вихователів – практиків є переконливим доказом застосування тих методик навчання дошкільників, які засвоюють наші студенти на заняттях з психології та педагогіки.

Актуальність використання технічних засобів в педагогічному процесі росте з кожним роком. В умовах сьогодення це вже не просто аудіо-відеозаписи, які використовуються викладачами і як супровід теоретичного матеріалу, і як ілюстративний матеріал проблемних ситуацій, практичних завдань тощо.

Поступово напрацьовується досвід у використанні комп'ютерних технологій. Наприклад, із загальної психології заняття на тему «Міжособистісні взаємини» включає такі види роботи на комп'ютері, як розв'язання психологічного лабіринту, корекція психологічних понять, складання психологічного портрету. Активно практикую заняття по розробці комп'ютерних презентацій, тестування. Готуючись до такого заняття варто здійснювати ретельний добір ілюстративного матеріалу, який було піддано комп'ютерній обробці. Зрозуміло, що важливою умовою проведення таких навчальних занять є володіння самим викладачем комп'ютером, наявність навчальних матеріалів на електронних носіях. Маючи великі напрацювання у викладанні предметів психолого-педагогічного циклу, все одно є потреба постійно знаходитись у пошуку нових методів та прийомів, форм роботи, які відповідають вимогам часу. Це дає змогу змінювати та використовувати нові ефективні підходи у справі підготовки грамотного, творчого вихователя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кравченко І. Проектна технологія у підготовці майбутнього викладача. *Вища освіта України*. 2020. № 4. С. 61-66.
2. Ліннік О. Як організувати проектну діяльність дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2020. №10. С. 32-37.
3. Піроженко Т., Корнєєва О. Не заважайте дітям грати – приєднуйтеся. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2021. № 6. С.4-15.
4. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. Вид. 2-ге. Київ: Каравела, 2008. 352 с.
5. Стаєнна О. Ігрова діяльність дошкільників: сучасний формат. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 10. С. 38-42.
6. Туркот Т. І. Психологія і педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011. С. 343-409.
7. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

Стаття надійшла до редакції

21 вересня 2022